

MİLLİ PARKLAR KANUNUNDA BELİRLENEN KORUNAN ALAN METODOLOJİSİ

GİRİŞ

Sanayileşme ile birlikte üretimin şekil ve yönteminin değişmesi, ulaşım araç ve imkânların gelişmesi, nüfus artışı, yeni pazarlar ve artan hammadde ihtiyacı doğal kaynakların modern teknoloji ile hesapsızca kullanılması ile doğada bulunan dengede önemli değişiklikler meydana getirmeye başlamıştır.

İnsan kaynaklı müdahaleler neticesinde dünya üzerindeki canlı türlerinin önemli bir bölümü bugün artık yok olma tehdidi ile karşı karşıyadır. İklim değişimleri ve bunun etkileri son 40 yılda gözle görülür hale gelmiştir. Klasik sanayileşme evrelerini geçirmemiş olan ülkemizde de bu etkiler gözlemlenebilmektedir. Mesela şubat ayında meyve vermesi beklenmeyen ağaçların yaprak açtıkları hatta bir kısmının meyve vermeye başladığı şeklindeki haberleri neredeyse artık doğal karşılamaya başladık.¹ Elbette doğal dengenin bozulmasının sonucu sadece ağaçların erken çiçek açması, kuşların zamansız göç etmesi olmamakta; gelişen olumsuz durumlar tüm canlıları tehdit eder hale gelecek bunda insanlar istisna olmayacaktır.

Doğada insan müdahalesi sonucu oluşan tahribatların etkileri ülkelerin sınırları aşmış meydana gelen değişimler tüm dünyayı etkilemeye başlamıştır. Doğadaki olumsuz değişimler teknoloji ile önlenememekte, doğanın kendi kendini yenilemesi ile de hızlıca eski haline gelememektedir. Gelse bile bazı durumlar için bunun binlerce hatta milyonlarca yıl alacağı tahmin edilmektedir. Doğadaki dengenin bozulması ve insan hayatını ve yaşam kalitesini önemli ölçüde etkilemeye başlaması ile birlikte doğa koruma bilinci dünya çapından yavaş yavaş artmaya başlamıştır.

Semih EROĞLU

İç Denetçi,
Orman ve Su İşleri Bakanlığı

¹ <http://www.haber7.com/neler-oluyor-hayatta/haber/990780-kis-gunu-biri-meyve-verdi-digeri-cicek-acti> (izlenme 05.12.2013 14:36)

Bu araştırmada doğa koruma perspektifinden hareketle doğa koruma stratejisinin ulusal ve uluslararası köşe taşları² olarak benimsenen korunan alanların dünyada benimsenen temel metodolojileri ile ülkemizde Milli Parklar Kanunu ile benimsenen korunan alan statüleri ana hatları ile incelenecektir.

DOĞA KORUMA HAREKETİ ve KORUNAN ALAN KAVRAMI

Doğa koruma hareketinin gelişimi pek çok akademik kaynakta detaylı ele alınmaktadır. Çok kısa bir şekilde değinirsek; çeşitli nedenlerle bazı alanların korunmaya başlanması insanlık tarihinde hep yapılmış olmakla birlikte korunan alan olarak belirtilebilecek ilk bilinçli çabalar, Orta Çağ'da Avrupa'da yapılmaya başlanmıştır.³ Avcılık için bazı alanların korunması gerekliliğini fark edilmiş, bu amaçla bazı yerler korunmaya, (belli kesimin eğlence amacıyla av faaliyeti için) başlanmıştır. Orta çağ Avrupa'sındaki bu yerler birer derebeylik müessesesi olarak ve otlatma ve kesimin yasaklandığı el değmemiş yerlerin varlığını sağladı. Bu alanlar dışında kalan sahalarda entansif toprak işleme yüzünden yabancı hayvanların büyük bir kısmı yok oldu.⁴

Doğa korumada diğer tüm fikir akımları gibi düşünsel düzeyde desteklenmediği sürece ilerlemesi mümkün olmayacaktır. Zamanla düşünsel düzeyde bunun ele alınmaya başlandığı yavaş yavaş yerleştiğini görmekteyiz. Örneğin zamanla doğa olgusunun sanat ve edebiyatta yer almaya başladığını görmekteyiz. 1800 lere kadar yapılan resimlerde genelde insan ve dini motifler yer almakta idi. Bu tarihten sonra yavaş yavaş doğa güzelliklerin resmedilmesine başlanılmış örneğin Alman Caspar David Friedrich (1774-1840), Amerikan Albert Bierstadt, (1830- 1902), John Constable (1776-1837) ve JMW Turner (1775-1851) gibi İngiliz sanatçılar doğal dünyanın ihtişamını tablolarında göstermeye başlamışlardır. Yine yazar ve şairler yapıtlarında doğa ve doğa sevgisini işlemeye başladılar, örneğin Roman-

tic dönemin önde gelen şairlerinden William Wordsworth (1770 – 1850) tabiat sevgisini dile getirdi ve tabiatta ebedi güzellikle iyiliğin görünmeyen varlığını sezdirmeğe çalıştı.⁵ Doğadaki dengenin bozulmaya başladığının bilimsel olarak anlaşılması koruma bilincini zamanla daha belirgin hale getirmiştir.

Korunan Alan Kavramı

Korunan alanların sınıflandırılması çabası ilk olarak 1933 yılında Londra da düzenlenen Fauna ve Flora Korunması Uluslararası Konferansında yapılmıştır. Bu konferansta; milli park, mutlak doğa koruma alanı, fauna ve flora koruma alanı, avcılık ve toplayıcılığa yasak alanlar şeklinde dört tür korunan alan belirtilmiştir.⁶

1948 yılında Birleşmiş Milletler'in bir organı olan UNESCO'nun girişimiyle, Uluslararası Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN: International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources) kurulmuştur. IUCN kısaltması değişmemek koşuluyla "Dünya Koruma Birliği" adını alan kuruluş, günümüzde 140'ı aşkın ülkeden 980'nin üzerinde üyeye sahiptir ve korunan alan sistemlerinin kriterlerini oluşturan neredeyse tek otorite durumuna gelmiştir.

Korunan alan ile ilgili biri Dünya Koruma Birliği (IUCN) nin diğeri Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesinde olmak üzere iki küresel korunan alan tanımı bulunmaktadır.

Uluslararası Dünya Koruma Birliği; "doğanın, ilgili ekosistem hizmetleri ve kültürel değerleri ile birlikte uzun vadeli korunması için kanunen ya da başka etkin yollarla tahsis ve ilan edilen ve yönetilen, belirli sınırlara sahip coğrafi alan" şeklinde tanımlamıştır.

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesinde "Belirli koruma amaçlarını gerçekleştirmek üzere tasarlanan ve yönetilen coğrafi olarak tanımlanan alan." Şeklinde tanımlanmaktadır.

2 Dudley, N. (Editor) (2008). Guidelines for Applying Protected Area Management Categories. Gland, Switzerland: IUCN. x + 86pp.

3 <http://www.spacesfornature.org/greatspaces/conservation.html> (izlenme:01.01.2014 11:12)

4 Dünyada Doğayı Koruma Hareketinin Tarihsel Gelişimi ve Güncel Boyutu Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 8 (1), 59-76 (2007) Oğuz KURDOĞLU

5 http://tr.wikipedia.org/wiki/William_Wordsworth (izlenme:01.01.2014 11:12)

6 WITH Stolton, S., P. Shadie and N. Dudley (2013). IUCN WCPA Best Practice Guidance on Recognising Protected Areas and Assigning Management Categories and Governance Types, Best Practice Protected Area Guidelines Series No. 21, Gland, Switzerland: IUCN. xxpp.

iki tanımdan;

- Korunan alan için tahsis, ilan ve bağlayıcı bir mevzuatla düzenleme yapılması,
- Bu yerlerde bir yönetim gerekliliği,
- Belli koruma amaç ve hedeflerine yönelik olması gerektiği,

Anlaşılabilirlik.

Ulusal Düzeyde Bir Korunan Alan Sisteminin Faydaları:

Korunan alanlar dünya kara yüzeyinin yüzde 13,9'unu⁷ ve artan oranda kıyı ve okyanus alanını kapsar. Nüfus ve gelişim baskılarının bilhassa güçlü olduğu pek çok yerde korunan alanlar geride kalan yegane doğal ekosistemleri korumaktadır. Ulusal ölçekteki bir korunan alan sistemi kurmanın pek çok faydası ve sağlayacağı avantajlar bulunmakta aşağıda temel başlıklar şeklinde sıralanmaktadır;⁸

Yönetişim ve koruma

- ✓ Karbon yutaklarını, depolama ve ekosistem hizmetlerini ölçmek için kullanılabilir, tanımlanmış sınırlara sahip olmaları,
- ✓ Kara ve su ekosistemlerini yönetmek için istikrarlı, uzun vadeli bir mekanizma sağlayan, yasal veya diğer etkili çerçeveler dahilinde çalışıyor olmaları,
- ✓ Geniş çaplı sosyal ve kültürel gereksinimleri karşılayan, kabul görmüş yönetim yapılarına sahip olmaları,
- ✓ Bir dizi destekleyici uluslararası ve bölgesel sözleşme ve anlaşma (Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Dünya Mirası, Ramsar Sözleşmesi (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Önem Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme), İnsan ve Biyosfer, Nesli tehlike Altında Olan Yabani

7 <http://www.wdpa.org/Statistics.aspx> (world database on protected area (izlenme: 05.12.2013 14:36)

8 Dudley, N., S. Stolton, A. Belokurov, L. Krueger, N. Lopoukhine, K. MacKinnon, T. Sandwith ve N. Sekhran [editors] (2010); Natural Solutions: Protected areas helping people cope with climate change, IUCN/WWF, TNC, UNDP, WCS, World Bank and WWF, Gland, Switzerland, Washington DC and New York, USA

- ✓ Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), vb. gibi ve Natura 2000 gibi bölgesel anlaşmalarca, destekleniyor olması,
- ✓ Korunan alanların kültürel ve sosyal değerinin tanıtılması, insanların yönetime meşru ve etkin bir şekilde dahil edebilmesi,

Kalıcılık

- ✓ Ekosistemlerin ve doğal kaynakların kalıcılığı ve uzun vadeli yönetimine bağlılığa dayanması,
- ✓ Yerel, ulusal ve uluslararası ilgiyi belirli bir korunan alana odaklayarak, o alanın korunmasına katkıda bulunması,

Etkinlik

- ✓ Karasal/denizel ölçekte, özellikle korunan alan sistemlerinin, doğal ekosistemleri ve ekosistem hizmetlerini devam ettirmenin etkin bir yolu olduğu kanıtlanmış olması,
- ✓ İklim değişikliği ile ilişkili yeni bilgilere veya koşullara hızlı müdahaleye olanak tanıyan yönetim planlarıyla destekleniyor olmaları,
- ✓ İklim değişikliğine uyum için yaşamsal önemde olan bir dizi ekosistem hizmetini üretmek için ekosistemlerin nasıl yönetileceğini anlayan ve yönetim uzmanlığı ve kapasitesi olan personele ve gerekli donanım kaynağı oluşturmaları,
- ✓ İklim değişikliğini azaltım ve etkilerine uyuma yönelik kara ve deniz ölçeğinde daha geniş yaklaşımların geliştirilmesiyle ilişkilendirmek üzere, korunan alanların planlanması ve yönetiminde edinilen tecrübelerinin paylaşılması,
- ✓ Hükümet bütçe ödenekleri ve Küresel Çevre Fonu (GEF) ile LifeWeb'den sağlanan finansman da dahil mevcut mali mekanizmaları kendine çekebilmesi, özellikle IUCN Korunan Alanlar Dünya Komisyonu ve koruma ile ilgilenen STK'ların içinde olduğu, tavsiye ve yardım sağlamaya hazır uzman ağları tarafından desteklenmesi,

İzleme, doğrulama ve raporlama

- ✓ Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesine taraf hükümetlerin taahhütleriyle, ekolojik temsiliyeti olan korunan alan sistemleri kurmak amacıyla desteklenmesi,

- ✓ Altlıklar oluşturmak ve izlemeyi sağlamak için Uluslararası Doğa Koruma Birliği yönetim sınıfları, yönetim tipleri ve Kırmızı Liste ile UNEP Dünya Koruma İzleme Merkezi'nin Dünya Korunan Alanlar Veri tabanı gibi düzenli ve güncel veri kaynaklarına sahip olması, olarak belirtilmektedir.

DOĞA KORUMA BİRLİĞİNİN BELİRLEDİĞİ KORUNAN ALAN KATEGORİLERİ

Dünya Koruma Birliği korunan alanları altı kategoriye ayırmaktadır. Bu kategoriler

I- Mutlak Doğa Rezervi ve Yabanıl Alan

I-a: Tabiat Rezervi; Korunan alan bilimsel amaçlarla yönetilir. Bu alanlar, olağanüstü ya da temsili ekosistemler, jeolojik ya da fizyolojik özellikler ve/veya türler barındıran, temel olarak bilimsel araştırma ve/veya çevresel izleme amaçlı kullanılan kara ve/veya deniz alanlarıdır.

I-b: Yaban Hayatı Alanı; Korunan alan yaban hayatının korunması amacıyla yönetilir. Bu alanlar, doğal karakterini ve etkisini koruyan, sürekli ve önemli bir yerleşim içermeyen, doğal şartlarını korumak amacıyla yönetilen değişikliğe uğramış veya pek az değişikliğe uğramış büyük kara ve/veya deniz alanlarıdır.

II- Milli Park; Korunan alan ekosistemi koruma ve eğlenme-dinlenme amacıyla yönetilir.

Bu kategorideki doğal kara ve/veya deniz alanları;

(a)Şimdiki ve gelecek nesiller için bir ya da daha fazla ekosistemin ekolojik bütünlüğünü korumak

(b)Alanın tahsis amacına ters düşecek kullanım ve yerleşimleri önlemek,

(c) çevresel ve kültürel açılarından uygun manevi, bilimsel, eğitsel, eğlenme-dinlenme ve ziyaret amaçlı faaliyetlere imkân vermektir.

III- Tabiat Anıtı; Korunan alan belirli doğal özellikleri korumak amacıyla yönetilir. Bu alanlar nadirliği, temsili ve estetik nitelikleri, kültürel önemi açısından

olağanüstü ya da benzersiz olan bir ya da daha fazla doğal/kültürel özellik içeren alanlardır.

IV- Yaşam/Tür Koruma Alanı; Korunan alan etkin yönetim müdahalesi yoluyla doğa koruma amacıyla yönetilir. Yaşam alanlarının bakımı ve/veya belirli türlerin ihtiyaçlarının karşılanması için etkin yönetim müdahalesi gerektiren alanlardır.

V- Kara/Deniz Peyzajını Koruma Alanı; Korunan alan kara/deniz peyzajını koruma ve eğlenme-dinlenme amacıyla yönetilir. İnsan ve doğa arasındaki etkileşimin zaman içinde önemli estetik, ekolojik ve/veya kültürel değer taşıyan ayırt edici bir nitelik oluşturduğu, çoğu zaman yüksek biyolojik çeşitliliğe sahip, gerektiğinde kıyı ve denizi de kapsayan alanlardır.

VI- Yönetilen Doğal Kaynak Koruma Alanı; Korunan alan doğal ekosistemlerin sürdürülebilir kullanımı amacıyla yönetilir. Büyük ölçüde değişime uğramış doğal sistemler barındıran, biyolojik çeşitliliğin uzun vadeli korunması sağlanması amacıyla yönetilen, aynı zamanda da yerel halkın ihtiyaçlarını karşılamak üzere sürdürülebilir bir doğal ürün ve hizmet akışı sağlayan alanlardır.⁹

ÜLKEMİZDE MİLLİ PARKLAR KANUNU VE ALT DÜZENLEYİCİ MEVZUATI İLE BENİMSEN KORUNAN ALAN STATÜLERİ

Ülkemizde korunan alanlara yönelik milli park kavramının yasalarda yer alması ilk kez 1956 yılında yürürlüğe giren 6831 sayılı Orman Kanunu'nun¹⁰ 25. Maddesi sayesinde olmuştur. 1958'de Yozgat Çamlığı, Türkiye'nin ilk milli parkı olarak ilan edilmiştir. Ülkemizde korunan alan konusundaki önemli bir gelişme ise; 1983 yılında doğrudan milli parkları konu alan 2873 Sayılı Milli Parklar Yasası'¹¹nin çıkarılmasıdır. Çıkarılan bu yasa ile, "yurdumuzdaki milli ve milletlerarası düzeyde değerlere sahip milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarının seçilip be-

9 Dudley, N. (Editor) (2008). Guidelines for Applying Protected Area Management Categories. Gland, Switzerland: IUCN. x + 86pp.

10 08.09.1956 tarih 9402 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

11 11.08.1983 tarih 18132 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

lirlenmesine, özellik ve karakterleri bozulmadan korunmasına, geliştirilmesine ve yönetilmesine ilişkin esasları düzenlemek” amaçlanmıştır.

Tablo 1 Ülkemizde Bulunan Korunan Alan Sayıları¹²

Korunan Alan Türü	Korunan Alan Değeri	Sayı
Milli Park	Ulusal	40
Tabiatı Koruma Alanı	Ulusal	31
Tabiat Parkı	Ulusal	184
Tabiat Anıtı	Ulusal	107
Yaban Hayatı Geliştirme Sahası	Ulusal	80
Muhafaza Ormanı	Ulusal	58
Doğal Sit	Ulusal	1273
Özel Çevre Koruma Bölgesi	Bölgesel	15
Ramsar Alanı	Küresel	14
Biyosfer Rezervi	Küresel	1
Dünya Miras Alanı	Küresel	11

Milli Parklar Yasası'nın 2. Maddesi ile, milli park kapsamında değerlendirilen yapılar tanımlanmıştır. Buna göre milli park kapsamında değerlendirilen alanlar 4 gruba ayrılmış olup, bunlar: 1- Milli Park, 2- Tabiat Parkı, 3- Tabiat Anıtı, 4- Tabiatı Koruma Alanı, biçimindedir.

Kanun; milli parkı, bilimsel ve estetik bakımından, milli ve milletlerarası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm alanlarına sahip tabiat parçaları, tabiat parklarını; bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenme ve eğlenmesine uygun tabiat parçaları, tabiat anıtlarını; tabiat ve tabiat olaylarının meydana getirdiği özelliklere ve bilimsel değere sahip ve milli park esasları dahilinde korunan tabiat parçaları, tabiatı koruma alanlarını; bilim ve eğitim bakımından önem taşıyan nadir, tehlikeye maruz veya kaybolmaya yüz tutmuş ekosistemler, türler ve tabii olayların meydana getirdiği seçkin örnekleri ihtiva eden ve mutlak korunması gerekli olup sadece bilim ve eğitim amaçlarıyla kullanılmak üzere ayrılmış tabiat parçalar şeklinde tanımlamıştır.

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ile 6831 sayılı Orman

Kanununun 25 inci maddesine dayanılarak çıkartılan Milli Parklar Yönetmeliğinde korunan alan statülerinin kriterlerini;

Milli Park için; tabii ve kültürel kaynak değeri ile rekreasyonel potansiyeli, milli ve milletlerarası seviyede özellik ve önem taşıması, kaynak değerleri, gelecek nesillerin miras olarak devralacakları ve sahip olmaktan gurur duyacakları seviyede önemli olması, kaynak değerleri tahrip olmamış veya teknik ve idari müdahalelerle ıslah edilebilir durumda olması, saha büyüklüğü, kaynak değerleri kesafeti yönünden, özel haller ve adalar dışında, en az 1000 hektar olmalı ve bu alan bütünüyle koruma ağırlıklı zonlardan meydana gelmesi, olarak belirlemiştir.

Tabiat parkı olarak ayrılacak yerler için ise; millî veya bölge seviyesinde üstün tabii fizyocoğrafik yapıya, bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliklerine ve manzara güzellikleri ile rekreasyon potansiyeline sahip olması, kaynak ve manzara bütünlüğünü sağlayacak yeterli büyüklükte olması, bilhassa açık hava rekreasyonu yönünden farklı ve zengin bir potansiyele sahip olması, mahalli örf ve adetlerin, geleneksel arazi kullanma düzeninin ve kültürel manzaraların ilgi çeken örneklerini de ihtiva edebilmesi, devletin mülkiyetinde olması, olarak belirlemiştir.

Tabiat anıtı olarak ayrılacak yerler ve tabii objeler için;tabiat ve tabiat olaylarının meydana getirdiği tek veya nadir olmaları sebebiyle ilmi ve estetik yönden milli öneme sahip, bir veya bir kaç jeolojik ve jeomorfolojik formasyon ve bitki türleri gibi müstesna değerleri barındırması, özellikle insan faaliyetlerinden çok az zarar görmüş veya hiç zarar görmemiş olması, saha büyüklüğü milli parkları küçük, fakat koruma yönünden bütünlüğü sağlayacak yeterlikte olması, devletin mülkiyetinde olması, olarak belirlemiştir.

Tabiatı koruma alanı olarak ayrılacak yerler için; milli veya milletlerarası seviyede tipik, emsalsiz, nadir, tehlikeye maruz veya kaybolmaya yüz tutmuş ekosistemler, türler ve tabii olayların meydana getirdiği veya gizlediği tabii ve geleneksel arazi kullanım şekillerine ait örnekleri barındırması, genellikle hassas ekosistemlere, habitatlara veya hayat şekillerine, biyolojik veya jeolojik önemli çeşitliliklere, zengin

12 <http://www.milliparklar.gov.tr/korunanalanlar/korunanalan1.htm>; (izlenme 14.12.2013 14:15)

genetik kaynaklara sahip olması, bu özellikleri ve farklılıkları; bilim, eğitim, araştırma kurumları veya ilgili kuruluşlar tarafından tesbit edilmiş olması, saha büyüklüğü, korunması gerekli değerlerin hayatlarını uzun süreli olarak devam ettirmelerine yeterli olması, devletin mülkiyetinde olması, olarak belirlemiştir. Ülkemizdeki korunan alan statüleri ile Dünya Koruma Birliğinin kategorileri kıyaslandığında Mutlak Doğa Rezervi ve Yabanıl Alan kategorisinin kanundaki tabiatı koruma alanına; milli park kategorisinin kanundaki milli park; tabiat anıtının tabiat anıtına; yaşam/tür koruma alanı kategorisinin yaban hayatı koruma sahasına; kara/deniz peyzajını koruma alanı kategorisinin tabiat parkı şeklinde karşılık bulabileceği anlaşılmaktadır. Görüldüğü üzere Doğa Koruma Birliğinin belirlediği kategorilerin bazılarının karşılığının bu kanunda yer almadığı görülmekle birlikte ülkemizde yer alan ancak Doğa Koruma Birliği sınıflandırmasında yer almayan farklı statülerde bulunmaktadır.

SONUÇ

Genel olarak insan faaliyeti sonucunda doğada önemli olumsuz değişimler meydana geldiği ve bu değişimlerin zamanla dünya üzerindeki bütün canlıları tehdit ettiği gerek uluslararası düzeyde kabul görmeye başlanmıştır. Doğadaki bu olumsuz değişimlerin ancak doğanın korunarak engellenebileceği bilimsel araştırmalar ile desteklenmektedir. Bu doğrultuda uluslararası çabalar artarak devam etmektedir. Bu çabalardan biri de korunan alan oluşturulmasıdır. Ülkemizde de dünyadaki gelişmelere paralel olarak korunan alan statüleri oluşturulmuştur, bu konudaki en önemli gelişme Milli Parklar Kanununun çıkarılması olmuştur. Bu kanunda belirlenen korunan alan metodolojisinin uluslararası kabul gören metodoloji ile uyumlu olduğu görülmektedir. Elbette doğanın korunması sadece ulusal veya uluslararası yasal düzenlemeler ile gerçekleştirilebilecek bir durum değildir. Dünyanın tüm canlılar için yaşanılabilir olmaya devam etmesi bilinçli ve sistematik bir korunma anlayışı ile mümkün olacaktır.

Kaynaklar:

Dudley, N. (Editor) (2008). Guidelines for Applying Protected Area Management Categories. Gland, Switzerland: IUCN. x + 86pp.

Dudley, N., S. Stolton, A. Belokurov, L. Krueger, N. Lopoukhine, K. MacKinnon, T. Sandwith ve N. Sekhran [editors] (2010); Natural Solutions: Protected areas helping people cope with climate change, IUCN WCPA, TNC, UNDP, WCS, World Bank and WWF, Gland, Switzerland, Washington DC and New York, USA

Dudley, N. (Editor) (2008). Guidelines for Applying Protected Area Management Categories. Gland, Switzerland: IUCN. x + 86pp.

Dünyada Doğayı Koruma Hareketinin Tarihsel Gelişimi ve Güncel Boyutu Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 8 (1), 59-76 (2007) Oğuz KURDOĞLU

<http://www.spacesfornature.org/greatspaces/conservation.html>

Stolton, S., P. Shadie and N. Dudley (2013). IUCN WCPA Best Practice Guidance on Recognising Protected Areas and Assigning Management Categories and Governance Types, Best Practice Protected Area Guidelines Series No. 21, Gland, Switzerland: IUCN. xxpp.

<http://www.milliparklar.gov.tr/korunanalanlar/korunanalan1.htm>

http://tr.wikipedia.org/wiki/William_Wordsworth

<http://www.wdpa.org/Statistics.aspx> (world database on protected area)

6831 sayılı Orman Kanunu,

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu

Milli Parklar Yönetmeliği